

Uit de collectie

Echt Gero!

Afb. 1a Stempel met het gedeponeerd fabrieksmerk GERO voor verzilverde voorwerpen met het ontwerpmonogram van Chris van der Hoef.

Karen M. Veenland-Heineman

In 2014 is onze collectie verrijkt met een unieke schenking. Uit een schoenendoos kwamen 27 stempels en matrijzen met merken en ontwerpersmonogrammen afkomstig van de Gerofabriek tevoorschijn. De

stempels verschillen van vorm en grootte. Sommige zijn versleten en vervuild, andere zijn goed leesbaar. Van enkele stempels (spiegelbeeld) zijn de matrijzen bewaard. Van een aantal matrijzen ontbreekt het bijbe-

horende stempel.

Vanouds zijn zilversmeden en zilverbetriebe verplicht zilveren voorwerpen te laten keuren voor ze verkocht mogen worden. De meestertekens

staan geregistreerd bij de Rijkswaarborg. Voor verzilverde en onedele metalen geldt deze verplichting niet. De fabrikant brengt daarin zelf de merknaam in. Fabrieksmerken werden gedeponereerd.¹

In Zeist is vanaf 1912 imitatiezilver (zogenoeten nieuwzilver) geproduceerd. Dit gebeurde op initiatief van Marius Gerritsen, die daarvoor de *Eerste Nederlandsche Fabriek van Nieuw Zilverwerken voorheen onder de firma M.J. Gerritsen & Co* (later Gero) oprichtte.

Nieuwzilver of alpaca (door Gero 'alpacca' gespeld) is een legering van koper, nikkel en zink, waarvan betaalbare bestekken in massaproductie konden worden gefabriceerd. Alpaca diende ook als basis van verzilverde bestekken. Deze samenstelling wordt Pleet of Gero-zilver genoemd. Aanvankelijk werden drie bestekmodellen gemaakt: glad, parel en filet. Spoedig is het aantal modellen uitgebreid. Gero produceerde ook verzilverde voorwerpen, zoals (thee)serviezen, vazen, schalen en rookgerei. Een deel van de ontwerpen is ook in tin uitgevoerd (Gerotin). De verkoopcatalogi laten door de jaren heen een zeer gevarieerd assortiment zien.

Omdat men goede vormgeving belangrijk vond, werd voor het ontwerpen van bestek en gebruiksvoorwerpen samengewerkt met freelance kunstenaars. Zo was de beeldhouwer en sierkunstenaar Chris van der

Hoef van 1923 tot 1933 verbonden aan de Gerofabriek. De uit Denemarken afkomstige Georg Nilsson was tussen 1927 en 1957 verantwoordelijk voor een groot aantal succesvolle ontwerpen, zowel in klassieke als moderne stijl. Vormgever Dick Simonis heeft tot de sluiting in 1974 als vaste ontwerper bij Gero gewerkt. Een aantal stempels is voorzien van de ontwerpmonogrammen van deze vormgevers.

Als stille getuigen van de Zeister zilverindustrie zijn de stempels een belangrijke herinnering aan vakmanschap en kwaliteit en vormen zij een waardevol onderdeel van onze collectie.

Noot

1. Voor deze bijdrage is informatie ontleend aan R. van Egmond, *Zilver voor het volk* (Rotterdam 2002); A. Krekel-Aalberse en W. Voorthuysen, *Zeist Zilver Werken* (Zwolle/Zeist 2004) en *De achterkant van het bestek, opkomst en neergang van de Zeister zilver- en bestekindustrie*, dvd samengesteld en uitgegeven door het Zeister Historisch Genootschap in 2011.

Afb. 1b
Matrijs van afb. 1a.

Afb. 2
Matrijs van stempel met het gedeponereerd fabrieksmerk GERO voor verzilverde voorwerpen en ontwerpmonogram van Dick Simonis.